

Tres anys de Mitterrand

La realitat és més dura que les grans idees

En aquest mes de maig s'han acomplert tres anys de l'arribada al poder a França, després de més d'un quart de segle d'os-tracisme, de l'esquerra socialista amb els seus aliats comunistes. L'aniversari ha coincidit amb la campanya per a les eleccions europees del 14 i del 17 de juny, on, per segona vegada, milions d'europeus elegiran els 434 representants al Parlament d'Estrasburg. Aquestes eleccions, com està mostrant la campanya electoral, tenen per als partits, i potser també per a l'electorat, un gran interès de cara a mesurar les situacions interiors respectives de cada nació. I aquest és el cas de França, on l'oposició de centre i dreta no va dividida, com el 1979, a les eleccions europees, sinó articulada en una sola candidatura, sota la conducció de Simone Weil, que vol sobretot infligir un càstig a l'esquerra al poder.

«El 10 de maig de 1981 —data de l'elecció de Mitterrand com a quart president de la Quinta República Francesa— és la frontera que separa la nit de la llum», digué aquella nit victoriosa el polèmic ministre de Cultura Jack Lang. Pocs francesos, però, coincidirien avui amb ell. Sondeigs electorals i, encara més, el seguit d'eleccions municipals

E UDINA

parcials perdudes per l'esquerra en els darrers mesos, mostren la desafecció d'un electorat que confiava molt en aquell triomf. Les eleccions europees poden ser-ne l'estocada definitiva. Dins del PSF ja es diu que segur que Weil hi guanyarà, però que almenys el partit ha de passar del 20% de vots. I els comunistes es conformarien ben bé amb el mateix 13% obtingut en la darrera cita electoral, i, sobretot, amb el fet que l'amençant Front Nacional de Le Pen, a l'extrema dreta, no els desbanqui en nombre de vots.

L'acció del govern socialista francès no ha resultat ni brillant ni popular. Al contrari, l'augment del deute exterior en vuit mil milions de dòlars, amb l'afebliment de la moneda, i el pràctic pla d'estabilització posat en marxa, ha fet dels socialistes francesos, com s'esdevé arreu, els gestors de la crisi, amb un error molt greu en els inicis del mandat, com a

precipitada conseqüència de les promeses electorals, i que ja Raymond Aron havia criticat així: «la idea que un relleu general i durable sigui possible per l'augment del poder adquisitiu i per la creació de nous funcionaris, em sembla tan primària que escapa a tota discussió seriosa.»

El balanç, però, de reformes institucionals, socials i de costums, no és gens menyspreable al llarg del govern socialista francès. Per a la gent, no obstant això, el que compta és l'economia, i una dreta vigorosa en l'oposició ha aconseguit anar segant el terreny als peus del socialisme francès. És aquí on intervé el capgirament donat per Mitterrand i que es pot molt bé concretar en aquesta frase d'una entrevista al diari *Libération*, de l'11 de maig: «fins ara es deia que la dreta produïa riquesa i l'esquerra la distribuïa; doncs bé, jo ara dic que pertanyo a una esquerra que ha de crear riquesa, ha de produir-ne,

Mitterrand està decidit a fer els canvis necessaris. És l'única manera de llevar raons a la dreta / Arzu

per distribuir-la millor». És, en definitiva, un dels tradicionals principis socialdemòcrates, que Mitterrand reformula enfront dels esquerranistes del seu partit i del molest aliat que és el PCF. D'aquí, n'han brotat diverses interpretacions sobre la «conversió» de Mitterrand i la «reconversió» del socialisme francès.

De fet, la reformulació a què es veu obligat el socialisme francès per recuperar en dos anys, abans de les legislatives dels 86, la credibilitat, no és llunyana de la que s'ha fet, en el seu recent congrés, el SPD alemany, o de les que volen fer amplis sectors del PSOE, i en concret del PSC, després de la derrota catalana. Com tampoc no és lluny del canvi de posició del laborisme britànic o del «nou reformisme» que pregona Martelli, l'home de Craxi en el socialisme italià. Hi ha un punt comú en totes les recerques: no solament gestionar la crisi, sinó buscar, a través de les noves tecnologies en la reconversió econòmica, un nou equilibri estat-societat, més enllà de la societat del benestar o Welfare State en sentit tradicional; cosa que permetrà rebutjar en la pràctica els antics dogmatismes que fan presonera l'esquerra de la ideologia contra la realitat.

El repte per a una esquerra europea que cerca la pròpia identitat segueix dempeus, i ningú no en té el desllorigador definitiu. Encara apareixen llunyanes, sobretot comprovant la realitat als tres anys de poder, les fites que així expressà fa temps l'home de Mitterrand, el primer ministre Pierre Mauroy: «El socialisme és a prop dels utopistes que, a força de creure obstinadament en el seu somni, acaben per imposar-lo en la realitat.»